

LJUDMILA ULICKAJA
AZ IGAZI NEVEM

A fordítás az alábbi kiadás és a szerző által
rendelkezésre bocsátott kézirat alapján készült:
Людмила Улицкая
Моё настоящее имя,
Москва, Издательство АСТ: Редакция Елены Шубиной, 2023

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2023-ban
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Kontrollszerkesztő Iván Ildikó
Felelős szerkesztő Rostás Eni
Kézirat-előkészítő Tomka Eszter
Korrektor Schmal Alexandra
Műszaki vezető Takács Klári
A kötetet Pintér József tervezte
Kiadványszám 9268
Minion betűtípusból szedve
ISBN 978-963-14-4267-0

Copyright © Ludmila Ulitskaya, all rights reserved
Published by arrangement with ELKOST Intl. Literary Agency
Hungarian translation © Kiss Ilona, 2023

Hegek a testen

Egyszer Andrej lerajzolt engem – elmosódó, de egészen pontos sziluett. Hozta megmutatni. Telepingáltam nyilakkal. Bejelöltem rajta az összes heget – az ismertetőjegyeimet. Legalább öt van belőlük.

Az 1-es számú heg. Amikor tizenegy éves koromban nőni kezdett a mellem, Jelena nagyanyám, aki akkoriban fehérneművarrással járult hozzá a családi kasszához – a Nagyszínház szinte minden nagy keblű énekesnője nála dolgozott –, megvarrta nekem az első melltartómat, majdnem a legkisebb méretben. Anyai ágon dús keblűek voltak a nők, a vállukon kis árok, ahol a melltartópánt erősen benyomta, a mell alatt pedig rózsaszín horzsolás – nagyanyám ezért kifejezetten erénynek találta, hogy engem nem terhel ekkora tőgy.

Talán ő vette észre a bal mellem alatti apró gömböt a bőr alatt, amit ujjunkkal meg lehetett mozdítani. Anyám elvitt a Pediátriai Intézetbe, ahol akkor dolgozott, és sebész barátja, Sztaszik Doleckij pillanatok alatt eltávolította ezt a zsírgömböt, tudományos nevén lipómát.

A 2-as számú heg vagy két évvel később keletkezett. Vakbélműtét. Krónikus, enyhe gyulladás volt, de anyám a legrosszabbra számított, úgyhogy a műtőasztalon kötöttem ki. A vágás a McBurney-ponton keresztül vezető képzeletbeli vonal mentén történt, amely a köldököt a csípőcsont legfelső csigolyájával köti össze. Jóval később tanultam anatómiát, már

az egyetemen, egy rövid kurzus volt, de elsőrangú professzor, Jakov Jakovlevics Roginszkij tartotta.

A Filatov-kórházban műtöttek, egy elbűvölő kínai aspiráns végezte az operációt, a nevét tisztára elfelejtettem, de a tőle kapott papírjátékot sokáig őriztem. Odahaza, a kínai forradalmi tisztogatások nyelték el kínai jötevőmet... A kulturális forradalom!

Eszembe jut mellékesen még valami. Amikor anyám értem jött, hogy hazavigyen a kórházból, ruhát hozott, de a cipőt elfelejtette. És amikor ez kiderült, levette a lábáról a sárcipőjét, amit akkoriban közvetlenül a magas sarkú cipőre húztak, és azt vettem fel. Így csattogtam el – cuppogva az üres gumi-sarkakkal (merthogy magas sarkú volt ez is) apám autójáig, a bogárhátú Moszkvicsig.

A 3-as számú heg nem nagy, ma is ott díszleg a bal karomon – egy vágás és öt kapocs nyoma. Úgy ötven évvel ezelőtt szemölcs kezdett nőni a karomon, és valami fehér lepedék volt rajta. Anyám akkorra már átkerült a pediátriáról a radiológiai és röntgenológiai intézetbe, és elvitt egy szakorvoshoz. Az orvosnő ránézett, és kiejtett egy szót, amitől anyám kis híján elájult: melanóma. Meg kell jegyeznem, hogy családunk gazdag onkológiai tapasztalattal rendelkezik, szinte mindenki rákban halt meg. Megműtöttek, kivágtak egy kis darabka bőrt, majd radioaktív aranyat fecskendeztek a karomba, hogy blokkolják a további rosszindulatú burjánzást. Ötven év telt el azóta. Otthon meg egyre csak csúfoltak: „Ljuszka – Arany lett a karja.”

Már abban a korban voltam, amikor a fiatal lányok gyermekszülésre gondolnak, nekem viszont azt tanácsolták, várjak pár évet a belém fecskendezett radioaktív arany miatt. Én persze azon nyomban teherbe estem, de félelmemben, hogy fogyatékos gyermeket hozok világra, abortuszra mentem. Jól tettem. Másként a nagyobbik fiam másvalaki lenne most, nem

Aljosa. Márpedig Aljosa nagyon is kedvemre való... Azóta sem tudom, mi lett a biopszia eredménye ez után a műtét után, beigazolódott-e a diagnózis vagy nem. Mindenesetre a heg ott van a karomon.

A 4-es számú heg kereszt alakú, a has felső részén van. Amikor Amerikában voltam, és valamelyik egyetem szlavisztika tanszékén adtam elő, hirtelen görcsös fájdalom tört rám: mint később kiderült, az epehólyagból szeretett volna kijönni egy kő. De nem volt betegbiztosításom. Kaptam fájdalomcsillapítót, valahogy enyhült is a fájdalom, de amint visszaértem Moszkvába, megoperáltak, méghozzá vágás nélkül, laparoszkópos eljárással, néhány centiméteres metszésekkel. Az epekőről azóta már el is feledkeztem, de a kereszt alakú heg ma is megvan.

Az 5-ös számú heg a legkomplikáltabb – a masztektómia nyoma. Ez volt az a műtét, amikor eltávolították a tejmirigyeket, néhány nyirokcsomót a hónaljról, meg a kis és nagy mellizom bizonyos részeit is. A részleteket nem tudom, mindenesetre már tíz éve, hogy minden reggel mindenféle nyújtógyakorlatokat végzek, hogy működjön a karom. És egyelőre működik – nagy örömömre...

Ezen a ponton csődöt mond minden pontos számlálgatás: az ötödik (és nyomában a hatodik, kiegészítő) műtét mindent megváltoztatott. Eltűnt az első heg, egyszerűen eltávolították, és a helyén egy egész kolónia képződött: egy hosszú és görbe heg az egykori bal mell helyén, a második – vízszintes vessző alakú – heg a hónaljon, ahonnan a nyirokcsomókat vették ki, a harmadik – égési seb a műtét utáni besugárzás helyén, ezzel vették elejét, hogy újabb rosszindulatú sejtek növekedjenek. Ehhez jött még a kemoterápia, de az nem hagyott nyomot. Azt hiszem, ez minden.

Az onkológiai műtét folytán 2000-ben elveszítettem a bal mellemet, a nyirokmirigyek egy részét, de a testem

megküzdött ezzel, nem is nagyon tiltakozott. Egyvalami változott meg: amikor néhanapján melltartót veszek fel, egy apró protézist teszek bele a szimmetria kedvéért. (Én szimmetriapárti vagyok, Andrej ezt fogyatékoságnak tartja – sajátos teóriái vannak ez ügyben.) Bő ruhákat hordok, tornázom, mert a bal karomat kicsit nehezebben tudom felemelni, mint a jobbot – ezeket az izmokat minden reggel nyújtom...

Ma, ahogy mindkét karom felduzzadt a medúzákkal való két találkozás után, eszembe jutott az a bizonyos a rajz ott-hon, a nagyszobánk falán, a portré, amelyen nyilakkal jelöltem be a hegek helyét. Kívülről, „objektív szemmel” pillantottam a testemre – megláttam rajta mindent, amit szeretek, és mindent, amit nem szeretek, sőt gyűlölök benne.